

REPUBLIKA SRBIJA
Vlada Republike Srbije
Nemanjina 11
11000 Beograd

INICIJATIVA ZA HITNO DONOŠENJE NOVOG ZAKONA O ZAŠTITI PODATAKA O LIČNOSTI

Poštovani,

Obraćamo vam se povodom neophodnosti da novi Zakon o zaštiti podataka o ličnosti bude donet u najkraćem roku.

Trenutno važeći Zakon o zaštiti podataka o ličnosti donet je sada već davne 2008. godine i već na samom početku su uočene brojne nelogičnosti i problemi u primeni. Zakon je na snazi u integralnom obliku, sa izuzetkom izmena i dopuna manjeg obima. Tako su do danas ostali neuređeni neki od ključnih segmenata zaštite podataka o ličnosti, kao što su video-nadzor, biometrija, bezbednosne provere i privatni sektor bezbednosti. Jedna od posledica manjkavog pravnog okvira su i i brojni problemi u praksi koji se tiču zakonitosti obrade i obezbeđivanja efektivne zaštite podataka o ličnosti, kako u javnom tako i privatnom sektoru. Gotovo je suvišno govoriti koliko se svet promenio od kada je zakon napisan i u kojoj meri su, kao posledica korišćenja informaciono-komunikacionih tehnologija i razvoja ekonomije podataka, pitanja zaštite podataka o ličnosti postala kompleksnija, što domaći pravni okvir uopšte ne prepoznaje. Bitno je napomenuti da je izmena pravnog okvira koji reguliše ovu oblast i donošenja novog Zakona o zaštiti podataka o ličnosti neophodno, između ostalog, kako bi u Republici Srbiji:

- mogla da se zaštitite ljudska prava u digitalnom okruženju;
- imali konkurentno digitalno tržište;
- obezbedili zakonitu i pravičnu obradu podataka u javnom sektoru;
- ispunili obaveze iz procesa pristupanja Evropskoj Uniji.

Što se tiče trendova u EU, nakon četvorogodišnjeg procesa, u aprilu 2016. godine Evropski parlament i Savet EU su usvojili Opštu uredbu o zaštiti podataka o ličnosti.¹ Smatramo da je usklađivanje domaćeg pravnog okvira sa ovom Uredbom svakako glavni prioritet u ovoj oblasti. To je obaveza Srbije u procesu pregovora sa Evropskom unijom, što je i predviđeno Akcionim planom za poglavlje 23. Treba istaći da Uredba postavlja nove standarde zaštite privatnosti građana i njihovih podataka o ličnosti, ali i okvir za poslovanje kompanija koje na bilo koji način obrađuju podatke o ličnosti.

U međuvremenu, Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti (Poverenik) je javnosti predstavio novi Model zakona o zaštiti podataka o ličnosti, "usklađen sa aktuelnim standardima relevantnih evropskih dokumenata, a prvenstveno sa Opštom uredbom o zaštiti podataka o ličnosti, i otvorio javnu raspravu o njemu".² Mi smo analizirali predloženi Model i održali okrugli sto na ovu temu, na kome je zaključeno da i pored manjih tehničkih nedoumica, Model Poverenika predstavlja dobar normativni okvir koji je u skladu sa evropskom regulativom, koji može da obezbedi bolju zaštitu privatnosti građana Republike Srbije, kao i da postavi okvir za obezbeđivanje pravne sigurnosti kompanijama koje u Srbiji žele da posluju.

¹ Direktiva (EU) 2016/680 Evropskog parlamenta i Saveta od 27. aprila 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom ličnih podataka <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32016L0680>

² Model zakona o zaštiti podataka o ličnosti <http://www.poverenik.org.rs/sr/2017-03-06-09-09-59.html>

U vezi sa tim, ovom prilikom vas podsećamo na loše iskustvo iz novembra 2015. godine, kada je radna grupa Ministarstva pravde otvorila javnu raspravu o Nacrtu novog zakona, i kada se ispostavilo da tekst gotovo uopšte ne odgovara tada aktuelnom Modelu Poverenika, a Akcionim planom za poglavlje 23 je bilo predviđeno da će novi zakon biti izrađen u skladu sa ovim Modelom, što je i dalje slučaj. Bitna odstupanja detaljno je obrazložio Poverenik³, dok se o nizu problematičnih predloga iz ovog Nacrta koalicija organizacija civilnog društva i formalno izjasnila u svom komentaru.⁴ Kritika zajednice je očigledno uzeta u obzir, te se nakon završene javne rasprave o novom zakonu više nije govorilo.

Sa ove vremenske distance, čini se da zadovoljavajuća reforma pravnog okvira zaštite podataka o ličnosti i nije bila moguća pre donošenja evropske Opšte uredbe o zaštiti podataka ličnosti. Smatramo da je sada pravi trenutak da se ova značajna oblast uredi na zadovoljavajući način, budući da postoje svi elementi za kvalitetnu reformu.

U tom smislu, smatramo da je u što kraćem roku neophodno pristupiti izradi novog nacrta zakona o zaštiti podataka o ličnosti, koji će biti u skladu sa Opštom uredbom i Modelom Poverenika, uz učešće stručne i zainteresovane javnosti kroz javnu raspravu otvorenu za sve, koji će o istoj biti obavješteni na vreme i imati dovoljno vremena pripreme svoje komentare.

U Beogradu 22.05.2017.

Potpisnici inicijative:

1. SHARE Fondacija
2. Partneri za demokratske promene Srbija
3. Beogradski centar za bezbednosnu politiku
4. Yucom – Komitet pravnika za ljudska prava
5. Društvo sudija Srbije
6. Centar za evroatlanske studije - CEAS
7. Mreza odbora za ljudska prava u Srbiji - CHRIS
8. Centar za istraživačko novinarstvo – CINS
9. Centar za praktičnu politiku
10. Beogradski centar za ljudska prava
11. Fondacija centar za demokratiju
12. Inicijativa mladih za ljudska prava
13. Centar za istraživanje, transparentnost i odgovornost - CRTA
14. Link plus
15. Nezavisno društvo novinara Vojvodine - NDNV
16. Asocijacija onlajn medija - AOM
17. Autonomni ženski centar

Dostaviti:

- *Ministarstvu Pravde Republike Srbije*
- *Povereniku za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti*

³ Slab nacrt zakona o zaštiti podataka o ličnosti <http://www.poverenik.rs/you/saopštenja-i-aktuelnosti/2228-slab-nacrt-zakona-o-zastiti-podataka-o-licnosti.html>

⁴ Komentari na Nacrt zakona o zaštiti podataka o ličnosti, SHARE Fondacija, novembar 2015. http://shareconference.net/sites/default/files/u742/share_fondacija_komentari_na_nacrt_zakona_o_zastiti_podataka_o_licnosti.pdf